

DOI: 10.52363/2414-5866-2026-1-24

УДК: 35::364+316.4

Линдюк Олена, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри бізнесу, адміністрування та права, Заклад вищої освіти «Університет трансформації майбутнього», Чернігів.
ORCID: 0000-0003-4503-5912

Линдюк Сергій, доктор філософії, доцент кафедри бізнесу, адміністрування та права, Заклад вищої освіти «Університет трансформації майбутнього», Чернігів.
ORCID: 0000-0003-4385-1086

Lyndiuk Olena, Doctor of Sciences in Public Administration, Professor, Professor of the Department of Business, Administration and Law, Higher Educational Institution "University of Future Transformation", Chernihiv.

Lyndiuk Serhii, PhD in Public Administration, Associate Professor of the Department of Business, Administration and Law, Higher Educational Institution "University of Future Transformation", Chernihiv.

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОЮ БЕЗПЕКОЮ НА ЗАСАДАХ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ

MODERNIZATION OF PUBLIC ADMINISTRATION OF THE SOCIETAL SECURITY ON THE BASIS OF RESILIENCE

У статті обґрунтовано теоретичні засади модернізації публічного управління соціальною безпекою на основі концепції резильєнтності. Визначено ключові виклики функціонування системи соціальної безпеки в умовах криз, зокрема воєнного стану. Виокремлено ряд недоліків традиційної моделі публічного управління соціальною безпекою, що характеризується реактивністю, фрагментованістю та недостатньою адаптивністю. Визначено роль публічної політики в забезпеченні резильєнтності досліджуваної системи. Доведено, що традиційна модель управління соціальною безпекою є недостатньо ефективною в умовах високої невизначеності та потребує трансформації у напрямі адаптивності, проактивності та інтегрованості. Обґрунтовано роль публічної політики у запобіганні

соціальної дестабілізації та зміцненні резильєнтності системи соціальної безпеки. Запропоновано модель модернізації публічного управління соціальною безпекою на засадах резильєнтності, що передбачає перехід від реактивного до проактивного управління соціальними ризиками, включає систему принципів, інструментів і механізмів, спрямованих на запобігання соціальній дестабілізації. Визначено практичні напрями модернізації системи соціальної безпеки в Україні, зокрема впровадження систем прогнозування соціальних ризиків, розвитку міжвідомчої координації, посилення цифрової та аналітичної спроможності органів публічної влади.

Ключові слова: соціальна безпека, публічна політика, публічне управління, модернізація, резильєнтність, цифровізація, кризове управління, ризики.

The article substantiates the theoretical principles of modernization of public social security management based on the concept of resilience. The key challenges of the functioning of the social security system in conditions of crises, in particular martial law identified. A number of shortcomings of the traditional model of public social security management, characterized by reactivity, fragmentation and insufficient adaptability, identified. The role of public policy in ensuring the resilience of the studied system is determined. It proved that the traditional model of social security management is not effective enough in conditions of high uncertainty and requires transformation in the direction of adaptability, proactivity and integration. The role of public policy in preventing social destabilization and strengthening the resilience of the social security system substantiated. A model of modernization of public social security management based on resilience proposed, which involves the transition from reactive to proactive management of social risks, includes a system of principles, tools and mechanisms aimed at preventing social destabilization. Practical directions for modernizing the social security system in Ukraine have been identified, in particular, the introduction of social risk forecasting systems, the development of interdepartmental coordination, and the strengthening of the digital and analytical capacity of public authorities.

Keywords: societal security, public policy, public administration, modernization, resilience, digitalization, crisis management, risks.

Постановка проблеми. Воєнний стан в Україні, економічна нестабільність, масштабні демографічні втрати, внутрішнє переміщення населення, соціальні трансформації та потрясіння суттєво впливають на

функціонування системи соціальної безпеки. Для України ці виклики набули системного характеру, що призвело до суттєвого зростання соціальних ризиків та навантаження на систему соціальної безпеки, зумовили системну кризу традиційної моделі публічного управління соціальною безпекою в Україні. За таких умов традиційні механізми публічного управління, що базуються на реактивному підході, фрагментарності, виявляються недостатніми для ефективного реагування на комплексні та динамічні виклики сьогодення. Система соціальної безпеки більшою мірою орієнтована на компенсацію наслідків, а не на управління ризиками та запобігання кризам.

Зростання соціальних ризиків, таких як безробіття, бідність, міграція, соціальна ізоляція та нерівність доступу до базових адміністративних та публічних послуг, актуалізує необхідність переосмислення ролі держави у сфері забезпечення соціальної безпеки. Особливого значення набуває здатність системи не лише реагувати на кризові явища, але й передбачати їх, адаптуватися до нових умов та забезпечувати швидке відновлення.

Традиційна модель публічного управління системою соціальної безпеки, яка базується на принципах стабільності та реактивного реагування, виявляється неспроможною ефективно функціонувати в умовах динамічних та багатовимірних криз. Зокрема, вона не забезпечує належного рівня адаптивності, швидкості прийняття рішень та інтегрованості між інституціями.

У зв'язку з цим актуалізується потреба у модернізації публічного управління соціальною безпекою на засадах резильєнтності, що передбачає здатність системи не лише протистояти кризам, але й адаптуватися до них та модернізовуватися. У цьому контексті концепція резильєнтності стає ключовою методологічною основою модернізації публічного управління безпекою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вітчизняні публікації здебільшого зосереджені на окремих аспектах соціальної політики, соціальної безпеки, не приділяючи достатньої уваги системній інтеграції резильєнтного підходу до зазначених систем.

Так, Куценко В., Удовиченко В. [1] обґрунтували парадигму забезпечення сталого розвитку через формування соціальної безпеки, розкрили її сутність, структуру, принципи і чинники зростання добробуту населення. Сидорчук О. в монографії [2] оцінила розглянула теоретичні та методологічні засади формування і забезпечення безпеки. Черенько Л., Реут А., Клименко Ю. [3] виокремили ключові проблеми системи соціальної підтримки в кризових умовах: перевищення соціальних

зобов'язань над фінансовими можливостями держави, застарілість моделі підтримки, низька ефективність соціальних програм, а також недосконалість механізмів моніторингу й оцінювання. Це ускладнює реформування та адаптацію системи під час криз. Науковці наголосили, що підвищення її стійкості можливе через оптимізацію витрат, посилення адресності та зростання соціальної віддачі.

Колектив авторів у монографії [4] запропонували наукове обґрунтування механізмів та інструментів політики, придатних для практичного використання у соціальній політиці протидії негативним впливам глобальних проблем. Ними обґрунтовано підходи до інституціоналізації соціальної політики в Україні, яка має забезпечити більшу соціальну резильєнтність і ефективність соціальних програм.

Проблематика резильєнтності теж досліджується у різних галузях знань, зокрема в економіці, публічному управлінні, психології, соціології тощо. Наукові праці Пирожкова С., Божка Є., Хамітова Н. [5], Резнікової О. [6] та інші становлять інтерес, оскільки в них вчені обґрунтовують проблематику формування національної системи стійкості, концепцію національної стійкості, модель забезпечення стійкості в Україні й основні засади відповідної публічної політики.

Погоджуємося із висновком Новікової О., Цимбал О. [7], що резильєнтність потрібно осмислювати не просто як здатність, а як стратегію дій щодо набуття і розвитку необхідних властивостей на індивідуальному та інституційному рівнях.

У науковому дискурсі резильєнтність розглядається як здатність системи протистояти зовнішнім шокам, адаптуватися до змін та зберігати свою функціональність. Критичний аналіз й узагальнення досліджень дозволяють визначити консенсусне бачення ключових трендів, проблем і ризиків розвитку вітчизняної системи забезпечення соціальної безпеки, сформулювати загальні концептуальні контури її перспективної моделі. У сфері публічного управління відбувається поступовий перехід від парадигми стабільності до парадигми адаптивності та трансформаційної спроможності. Проте питання інтеграції концепції резильєнтності у систему публічного управління соціальною безпекою залишається недостатньо дослідженим, особливо в умовах воєнного стану. У сучасних дослідженнях існує наукова прогалина щодо формування цілісної моделі публічного управління соціальною безпекою на засадах резильєнтності. Це зумовлює необхідність формування нових підходів до модернізації публічного управління, орієнтованих на забезпечення стійкості соціальних систем.

Цілі дослідження. Метою статті є обґрунтування теоретичних засад модернізації публічного управління соціальною безпекою на основі концепції резильєнтності та розроблення авторської моделі резильєнтного управління соціальною безпекою, спрямованої на запобігання соціальній дестабілізації.

Виклад основного матеріалу. Як соціальна безпека, так і соціальна стійкість слугують відповідями на ризики та кризи, маючи наслідки для загальної безпеки та довгострокового розвитку країни.

Вчені визначають соціальну безпеку як; «такий стан і рівень організації системи захисту населення, його життєвих сфер та інтересів, який забезпечує ефективне використання людського потенціалу, універсальність і доступність соціальних послуг на макро-, мезо- та мікрорівнях, а також гарантує стабільний і безпечний соціальний розвиток» [8]; стан життєдіяльності людини та суспільства, що характеризується сформованою, сталою соціальною системою забезпечення соціальних умов діяльності особистості, її соціальної захищеності, стійкості до впливу чинників, які підвищують соціальний ризик [8].

Розвиток соціальної сфери є ключовим стратегічним завданням публічної політики формування системи соціальної безпеки. Від її якості та повноцінності залежать: раціональність структури, ефективність взаємодії й наявність стійких взаємозв'язків між елементами соціальної системи, своєчасне виконання базових функцій і реалізація завдань із соціального захисту та безпеки населення.

Під модернізацією публічного управління соціальної безпеки розуміємо перехід до нової якості, осучаснення, процес прогресивних системних змін в системі забезпечення соціальної безпеки, в результаті чого відбуваються зміни її складових, структурних параметрів, функціоналу, рівнів, шляхом використання інноваційних методів й інструментів модернізації, гармонійно поєднуючи традиції та цінності суспільства.

Серед дослідників відсутнє чітке розмежування понять «стійкість» і «резильєнтність». У більшості випадків вони ототожнюються. Це не випадково, оскільки за своєю суттю ці поняття в загальному тлумаченні означають протистояння загрозам, коли йдеться про безпековий аспект [10].

Концепт резильєнтності є інтегративною характеристикою здатності системи соціальної безпеки протидіяти загрозам, відновлювати життєво важливі функції і трансформувати виклики і ризики в можливості.

Ми погоджуємося із вченими, що стійкість системи нерозривно пов'язана з її безпекою, а відповідно і національна стійкість є визначальною передумовою забезпечення соціальної безпеки [10]. Стійкість становить фундамент соціальної безпеки. Соціальна безпека має на меті стабілізувати рівень життя на індивідуальному рівні, тоді як соціальна стійкість відображає стабільність соціального розвитку на національному рівні. Ці дві дефініції нерозривно пов'язані. Соціальна безпека забезпечує стабільність, стійкість суспільства, знижує рівень соціальної напруги та формує довіру громадян до держави. В умовах криз соціальна безпека виконує функцію буфера, що пом'якшує негативні наслідки соціально-економічних шоків.

Стійкість, тобто здатність системи соціальної безпеки протистояти різним кризам і відновлюватися після них, є критично важливою для досліджуваної системи, збереження суверенітету, забезпечення стабільності, адаптивності, ефективності. Саме стійкість сприяє переходу від наявних в системі проблем до кроків, реакцій й обґрунтованих публічно-управлінських рішень, а також посилює і доповнює систему управління ризиками для забезпечення соціальної безпеки та запобігання кризам. Тому логічним є поєднання ризико-орієнтованого підходу до публічного управління з безпековим аспектом.

Аналіз сучасного стану системи соціальної безпеки дозволяє виокремити низку системних проблем: домінування реактивного управління; фрагментарність інституційної структури та дублювання функцій; недостатній рівень координації між органами публічної влади; обмежене використання цифрових технологій; низька адаптивність соціальних програм; недостатня орієнтація на потреби вразливих груп. Ці дисфункції формують інституційні обмеження резильєнтності, що проявляються у: затримках управлінських рішень; низькій адаптивності соціальних програм; обмеженій здатності до прогнозування ризиків, що знижує ефективність публічної політики і створюють передумови для дестабілізації.

Саме стійке суспільство здатне справлятися з потрясіннями або стійкими структурними змінами та реагувати на них, або протистоячи їм (здатність до поглинання), або дотримуючись певного рівня гнучкості та вносячи невеликі зміни до системи (адаптивна здатність). На межі, коли збурення вже не піддаються контролю, системі необхідно впроваджувати більші зміни, які в крайніх випадках призведуть до трансформації (трансформаційна здатність) [11].

Структура резильєнтності охоплює п'ять основних компонентів [там

само]:

1) вона має людиноцентричний характер і водночас ураховує суспільний вимір. Кінцевою метою забезпечення резильєнтності є досягнення як індивідуального, так і колективного благополуччя. При цьому основними носіями резильєнтності виступають індивіди з їхніми соціальними взаємодіями, мережами зв'язків та включеністю у владні й інституційні структури.

2) резильєнтність передбачає динамічний підхід. Кризові явища можуть відрізнятися за тривалістю та інтенсивністю, що визначає співвідношення між стабільністю та гнучкістю системи, зокрема її здатністю до поглинання, адаптації та трансформації. У процесі реагування на виклики може змінюватися як домінуюча здатність системи, так і об'єкти, що зазнають найбільшого впливу.

3) важливим є акцент на взаємозв'язках, зворотних ефектах і нелінійності процесів між різними елементами і рівнями системи. Такий системний підхід дозволяє глибше зрозуміти механізми поширення криз, взаємодію між елементами системи та з різними акторами та визначити ефективні точки втручання. Це підкреслює необхідність модернізації публічної політики.

4) управлінські втручання можуть цілеспрямовано підсилювати резильєнтність системи, розвиваючи спроможність суб'єктів протидіяти потрясінням. Це може реалізовуватися як через створення умов для самозабезпечення системи, так і через пряму підтримку держави. Такі заходи повинні бути диференційованими та адаптивними у часі.

5) ключовим аспектом резильєнтності є здатність не лише відновлюватися, але й рухатися вперед, використовуючи попередній досвід як ресурс розвитку. Йдеться про вміння навчатися на кризах, перетворювати їх на можливості і формувати позитивну траєкторію розвитку і у контексті нестабільного майбутнього.

У контексті резильєнтності соціальна безпека повинна розглядатися не лише як система соціального захисту, а як інтегрований механізм управління соціальними ризиками, спрямований на забезпечення стійкості суспільства.

Концепція безпеки є онтологічною основою сталого розвитку загалом та соціальної стійкості зокрема.

Загалом слід констатувати, що системи забезпечення соціальної безпеки і «національної стійкості є сумісними, вони можуть взаємодіяти і доповнювати одна одну. При цьому виникає синергетичний ефект – набуття системою забезпечення національної безпеки нових властивостей,

що дозволяє суттєво підвищити ефективність протидії сучасним загрозам і небезпекам».

Модернізація публічного управління соціальною безпекою має базуватися на таких принципах: проактивність (здатність передбачати ризики); адаптивність (гнучке реагування на зміни); інклюзивність (врахування потреб усіх соціальних груп); інтегрованість (міжсекторальна взаємодія); людиноцентризм (орієнтація на потреби громадян); безперервність надання послуг.

Механізми забезпечення стійкості системи можуть відрізнятися залежно від їх цільового призначення. Зокрема, Moench M., Dixit A. зазначили, що формування стійкості системи може відбуватися двома способами:

1) безпосереднє посилення структури системи або інститутів, які перебувають під тиском (*hard resilience*);

2) забезпечення здатності системи поглинати негативні впливи і швидко відновлюватися після руйнівних подій без значної зміни її функцій або структури (*soft resilience*) [12].

Екстраполяція цього висновку на забезпечення стійкості, показує, що формування механізмів забезпечення стійкості може відбуватися за двома основними напрямками, а саме: посилення інституцій і спроможностей системи соціальної безпеки у протидії сучасним викликам, ризикам, загрозам і небезпекам (передбачає своєчасне виявлення та усунення вразливостей; упровадження нових процесів і комплексів заходів (управлінських, економічних, організаційних, технічних тощо), які забезпечать можливість системи соціальної безпеки адаптуватися до постійної дії загроз і деструктивних впливів [13].

Рис. 1. Модель модернізації публічного управління соціальною безпекою на засадах резильєнтності
(Джерело: розроблено авторами)

Модернізація публічного управління соціальною безпекою на засадах резильєнтності може бути представлена у вигляді спрощеної моделі, що передбачає перехід від реактивного до проактивного управління соціальними ризиками включає чотири взаємопов'язані блоки: зовнішні виклики, систему управління, принципи резильєнтності та інструменти реалізації, (рисунку 1).

В умовах воєнного стану Україна вже демонструє окремі елементи резильєнтного управління: цифровізація соціальних послуг; швидке впровадження нових програм підтримки тощо. Водночас існує потреба у системному підході до модернізації управління соціальною безпекою шляхом інтеграції ризико-орієнтованого та безпекового підходів; поєднання інституційного, цифрового та аналітичного контурів управління; базованої на циклічній логіці «прогнозування – реагування – адаптація – модернізація». Баланс між централізацією та децентралізацією є ключовим фактором ефективності управління.

Вибір механізмів й інструментів модернізації публічного управління в системі забезпечення соціальної безпеки включає адміністративні, соціальні, економічні, правові, політичні, фінансові, організаційні, інформаційні сфери, які ведуть до досягнення цілей політики, та зумовлений обставинами, що визначають суспільну ситуацію в кожний конкретний момент часу.

Вплив кризових факторів активізує трансформацію управлінської системи, яка на основі принципів проактивності, адаптивності та людиноцентризму застосовує відповідні інструменти соціальної політики. Результатом є запобігання соціальним кризам, забезпечення швидкого реагування на виклики, соціальної стабільності та підвищення резильєнтності суспільства, формування довіри до публічних інституцій, сприяти соціальній згуртованості.

Висновки. Враховуючи вищезазначене, нами удосконалено підхід до трактування соціальної безпеки як складової резильєнтності. Соціальну безпеку визначаємо як динамічну систему управління соціальними ризиками, а не лише системи соціального захисту. Якщо виходити з того, що соціальна безпека держави становить необхідний мінімум її суб'єктності, який забезпечує можливість інноваційного розвитку, то резильєнтність у сучасних умовах виступає одним із ключових каталізаторів зміцнення як соціальної безпеки, так і цієї суб'єктності.

Резильєнтність є здатністю не лише відновлюватися, але й рухатися вперед, використовуючи попередній досвід як ресурс розвитку системи. Тому важливо вміти навчатися на кризах, перетворювати їх на можливості й формувати позитивну траєкторію розвитку системи навіть у контексті нестабільного майбутнього. А модернізація публічного управління соціальною безпекою на засадах резильєнтності є необхідною умовою забезпечення стабільності суспільства в умовах криз. Перехід до моделі публічного управління соціальною безпекою на засадах резильєнтності передбачає інтеграцію принципів адаптивності, проактивності та інклюзивності. Практична реалізація резильєнтного підходу в Україні вже проявляється через цифровізацію соціальних послуг, впровадження механізмів швидких виплат та розвиток інтегрованих реєстрів. Водночас подальша модернізація потребує впровадження систем прогнозування соціальних ризиків, розвитку міжвідомчої координації та посилення аналітичної спроможності органів публічної влади. Запропонована модель модернізації дозволяє підвищити ефективність публічної політики, знизити рівень соціальної напруги та забезпечити стійкість суспільства до зовнішніх шоків.

Подальші дослідження мають бути спрямовані на розроблення практичних механізмів впровадження резильєнтних підходів у систему публічного управління системою соціальної безпеки.

Список використаних джерел:

1. Куценко В. І., Удовиченко В. П. Соціальна безпека в контексті сталого розвитку : монографія. Чернігів : Видавець Лозовий В. М., 2010. 652 с.
2. Сидорчук О. Г. Соціальна безпека: державне регулювання та організаційно-економічне забезпечення : монографія. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2018. 492 с.
3. Черенько Л., Реут А., Клименко Ю. Забезпечення стійкості соціальної підтримки населення під час гібридних криз та лих. Демографія та соціальна економіка. 2024. № 58 (4). С. 128–147. DOI: <https://doi.org/10.15407/dse2024.04.128>
4. Національна політика та глобальні виклики: інструменти реагування : кол. монографія / О. В. Макарова, В. М. Новіков, С. А. Романюк та ін. ; Національна академія наук України, Інститут демографії та досліджень якості життя імені Михайла Птухи. Київ, 2025. 170 с.
5. Пирожков С. І., Божок Є. В., Хамітов Н. В. Національна стійкість (резильєнтність) країни: стратегія і тактика випередження гібридних загроз. Вісник Національної академії наук України. 2021. № 8. С. 74–82. DOI: <https://doi.org/10.15407/visn2021.08.074>
6. Резнікова О. О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища : монографія. Київ : НІСД, 2022. 532 с.
7. Новікова О., Цимбал О., Остафійчук Я. Становлення резильєнтності соціально-трудової сфери в контексті повоєнної розбудови економіки України. Економіка України. 2024. Т. 67, № 7 (752). С. 94–112. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2024.07.094>
8. Помаза-Пономаренко А. Л., Домбровська С. М. Соціальна безпека – оптимальний рівень соціального розвитку макро-, мезо- і мікрорегіонів України. Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 16. С. 53–57.
9. Скуратівський В., Линдюк О. Соціальна безпека українського суспільства та шляхи її забезпечення. Вісник Національної академії державного управління. 2011. № 3. С. 194–204.

10. Линдюк С. Теоретичні інтерпретації концепту «соціальна безпека» в українському науковому дискурсі. Науковий вісник: Державне управління. 2022. № 1 (11). С. 92–113. DOI: [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1\(11\)-92-113](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1(11)-92-113)

11. Концептуальні засади національної стійкості та державна політика врегулювання воєнно-політичних конфліктів : кол. монографія / за заг. ред. Г. П. Ситника. Київ : Академпрес, 2024. 358 с.

12. Manca A. R., Benczur P., Giovannini E. Building a Scientific Narrative Towards a More Resilient EU Society. Part 1: a Conceptual Framework. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2017. 19 p.

13. Moench M., Dixit A. (Eds.). Working with the winds of change: towards strategies for responding to the risks associated with climate change and other hazards. Kathmandu : Format Printing Press, 2007. 296 p.

References:

1. Kutsenko, V. I., & Udovychenko, V. P. (2010). Sotsialna bezpeka v konteksti staloho rozvytku: monohrafiia [Social security in the context of sustainable development: A monograph]. Vydavets Lozovyi V. M.

2. Sydorчук, O. H. (2018). Sotsialna bezpeka: derzhavne rehuliuвання та orhanizatsiino-ekonomichne zabezpechennia: monohrafiia [Social security: State regulation and organizational-economic support: A monograph]. LRIDU NADU.

3. Cherenko, L., Reut, A., & Klymenko, Yu. (2024). Zabezpechennia stiikosti sotsialnoi pidtrymky naselennia pid chas hibrydnykh kryz ta lykh [Ensuring the resilience of social support of the population during hybrid crises and disasters]. Demohrafiia ta sotsialna ekonomika [Demography and Social Economy], 58(4), 128–147. <https://doi.org/10.15407/dse2024.04.128>

4. Makarova, O. V., Novikov, V. M., Romaniuk, S. A., et al. (2025). Natsionalna polityka ta hlobalni vyklyky: instrumenty reahuvannia: kol. monohrafiia [National policy and global challenges: Response tools: A collective monograph]. National Academy of Sciences of Ukraine, Ptoukha Institute for Demography and Quality of Life Studies.

5. Pyrozhkov, S. I., Bozhok, Ye. V., & Khamitov, N. V. (2021). Natsionalna stiikist (rezyliientnist) krainy: stratehiia i taktyka vyperedzhennia hibrydnykh zahroz [National resilience of the country: Strategy and tactics of

anticipating hybrid threats]. *Visnyk Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy* [Bulletin of the National Academy of Sciences of Ukraine], (8), 74–82. <https://doi.org/10.15407/visn2021.08.074>

6. Reznikova, O. O. (2022). *Natsionalna stiikist v umovakh minlyvoho bezpekovoho seredovyscha: monohrafiia* [National resilience in a changing security environment: A monograph]. NISS.

7. Novikova, O., Tsymbal, O., & Ostafiichuk, Ya. (2024). *Stanovlennia rezyliientnosti sotsialno-trudovoi sfery v konteksti povoiennoi rozbudovy ekonomiky Ukrainy* [Formation of resilience of the social and labor sphere in the context of post-war reconstruction of Ukraine's economy]. *Ekonomika Ukrainy* [Economy of Ukraine], 67(7(752)), 94–112. <https://doi.org/10.15407/economyukr.2024.07.094>

8. Pomaza-Ponomarenko, A. L., & Dombrovska, S. M. (2016). *Sotsialna bezpeka – optimalnyi riven sotsialnoho rozvytku makro-, mezo- i mikrorehioniv Ukrainy* [Social security – the optimal level of social development of macro-, meso- and micro-regions of Ukraine]. *Investytsii: praktyka ta dosvid* [Investments: Practice and Experience], (16), 53–57.

9. Skurativskyi, V., & Lyndiuk, O. (2011). *Sotsialna bezpeka ukraïnskoho suspilstva ta shliakhy yii zabezpechennia* [Social security of Ukrainian society and ways to ensure it]. *Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia* [Bulletin of the National Academy of Public Administration], (3), 194–204.

10. Lyndiuk, S. (2022). *Teoretychni interpretatsii kontseptu "sotsialna bezpeka" v ukraïnskomu naukovomu dyskursi* [Theoretical interpretations of the concept of "social security" in Ukrainian scientific discourse]. *Naukovyi visnyk: Derzhavne upravlinnia* [Scientific Bulletin: Public Administration], (1(11)), 92–113. [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1\(11\)-92-113](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1(11)-92-113)

11. Sytnyk, H. P. (Ed.). (2024). *Kontseptualni zasady natsionalnoi stiikosti ta derzhavna polityka vrehuliuvannia voïenno-politychnykh konfliktiv: kol. monohrafiia* [Conceptual foundations of national resilience and state policy for resolving military-political conflicts: A collective monograph]. Akadempres.

12. Manca, A. R., Benczur, P., & Giovannini, E. (2017). *Building a scientific narrative towards a more resilient EU society. Part 1: A conceptual framework*. Publications Office of the European Union.

13. Moench, M., & Dixit, A. (Eds.). (2007). *Working with the winds of*

change: Towards strategies for responding to the risks associated with climate change and other hazards. ProVention Consortium; Institute for Social and Environmental Transition-International; Institute for Social and Environmental Transition-Nepal; Format Printing Press.

Фінансування. Дослідження виконано без залучення зовнішнього фінансування.

Використання ШІ. Штучний інтелект використовувався виключно для технічного редагування тексту. Автор несе повну відповідальність за зміст статті.

Подяки. Автор не має подяки.

Отримано: 01.04.2026

Прийнято: 27.05.2026

Опубліковано: 22.06.2026